

**Vedlegg 1 - Detaljerte kommentarer på
forslag til "Veileder for graving i kommunale
veger"**

Mange av punktene har det ikke vært tid til å drøfte i møtene. Dette er uheldig i forhold til aksept og bærekraft for veilederen.

Kap.	Forklaring	Side	Kommentar/forslag til endring
1	Innledning og formål	3	Formålet med veilederen og ønske om at rammebetingelsene skal være balanserte og forholdsmessig er bra. Vi mener at dette ikke gjenspeiles i selve veilederen. Spesielt gjelder dette kostnadseffektivitet. Vi har gjentatte ganger påpekt kostnadsdrivende krav som nå <u>gjøres gjeldende</u> , og som ikke er et vanlig krav i dag, feks utkiling.
2	Definisjoner	4	Definisjon av ledningseier bør også stå her. Vi støtter for øvrig Lyse Elnett i at det bør inn langt flere definisjoner i dette kapittelet. Definisjon av enkle / større arbeider bør stå her.
3	Veileder til søknaden	5	Overskriften bør endres. Beskrivelse av søknadsprosessen
3.1	Framgangsmåte ved søknad	5	Første kulepunkt skal referere til kapittel 4. Ligner da neste avsnitt. De to siste avsnittene kan med fordel flyttes til innledningen for å vise virksomhetsområdet til veilederen. Definisjonen av enkle arbeider må flyttes til kap. 2. I tillegg må det drøftes bedre mellom aktørene hva enkle arbeider egentlig er. Tredje kulepunkt skal referere til kapittel 5. Punkt c) skal referere til kapittel 5. Nest siste avsnitt er det språklig noe merkelig at det snakkes i fortid om noe som skal skje. For å dekke opp både nye og gamle ledninger i denne sammenheng kan for eksempel ordet "etablert" strykes.
4	Planlegging og søknad om ledningstrase	6	Til innledningen "... den linja/korridoren på kartet/terrenget som ... "
4.1	Forberedende arbeid før søknad	6	Forholdet til kulturminner er regulert i annet lovverk. Det bør vurderes nærmere hvor mye dokumentasjon som faktisk er ønskelig fra kommunenes side. Lyse Elnett har i sitt høringsvar pekt på flere punkter i så henseende.
4.2	Krav til søknad	6	Stryk ordet juridisk, dette forvirrer kun da ledningseier allerede er definert. Det bør drøftes nærmere hva som er "rimelig tid"
4.3	Behandlingstid	6	Dette bør man se nærmere på. Det blir tynt å vise til forvaltningsloven.
5	Søknad om grave- og arbeidstillatelse	7	
5.1	Krav om søknad	7	Det ser litt merkelig ut når man sier at det skal søkes om forhold som veilederen samtidig sier at de er unntatt (bruer, ferjekaier osv). Dette kunne hatt samordnet formulering.

Kap.	Forklaring	Side	Kommentar/forslag til endring
5.2	Planer for gravearbeidet (arbeidsplan)	7	Her bør det også drøftes nærmere hva slags dokumentasjon kommunene faktisk ønsker og vurdere en kan bestemmelse i stedet for skal. Nest siste avsnitt må samordnes med første avsnitt i 6.3.2. Referansen til entreprenørs godkjenning skal være kapittel 6.1
5.3	Periode for utførelse av arbeid	7	
5.4	Graveforbud i nye vegdekker	7	Feilretting anser vi som forhold på utsiden av hva som er normalt, og dermed er åpnet for å grave i nytt asfaltdekke.
5.5	Godtgjørelse for standardheving	8	Det er viktig at veilederen åpner for at kommunen er med på å dekke kostnadene når ledningseier gjennomfører en standardheving på veien i forbindelse med gravingen.
5.6	Klage på vedtak	8	
6	Administrative vilkår	9	Avsnittet heter krav til utførende, men omhandler i større grad ledningseiers ansvar. Vi mener at det er viktig at ansvaret plasseres slik at insentiver til å gjøre en god jobb og konsekvenser ved ikke å gjøre den legges til den som skal gjøre arbeidet. Her er et område som tydelig viser at det er behov for å justere forskriften for å kunne ilegge entreprenørene et visst ansvar. Det vil uansett måtte bli slik at ledningseiere som setter bort arbeid legger ansvar over på entreprenøren. Da er det uheldig at veilederen er helt eksplisitt på at dette er ledningseiers ansvar. Diskusjonene i gruppen tyder på et ulikt virkelighetsbilde hos aktørene.
6.1	Krav til utførende	9	2. avsnitt må delarbeider endres til arbeider. Kan forstås dithen at ikke ledningseier kan sette bort hele arbeidet.
6.2	Arbeidsvarsling	9	Her kommer plutselig arbeidsgiver inn som en ansvarlig. Dette er selvsagt, så vi lurar på hva som er hensikten med bestemmelsen.
6.3	Dokumentasjon, kontroll og rapportering	9	
6.3.1	Dokumentasjon av graveområdets tilstand	9	
6.3.2	Ledningseiers varsling, egenkontroll og rapport	9	Første setning regulerer det samme som 5.2 nest siste avsnitt. Dette må samordnes. Et eksempel på innspill vi har gitt tidligere som ikke er drøftet/kommentert.
6.3.3	Avslutning av arbeidet	9	Her er nok et eksempel på at forholdet mellom entreprenør, ledningseier og veiholder må reguleres. For å unngå tapt tid og unødvendig ulempe for trafikantene, må det i praksis være entreprenøren som varsler om ferdigstillelse mm., selv om ledningseier er ansvarlig i siste instans. Slik det står nå kan det fort bli en sovepute for entreprenørene.
6.3.4	Vegmyndighetens kontroll	10	Her og bør forholdet mellom entreprenør, ledningseier og veiholder reguleres.
6.4	Ansvarsforhold	10	Her og bør forholdet mellom entreprenør, ledningseier og veiholder reguleres. Her bør man i stedet skrive at vanlige erstatningsrettslige regler gjelder.

Kap.	Forklaring	Side	Kommentar/forslag til endring
6.5	Garantiperiode	10	Vi støtter at tre år settes som garantiperiode som veiledning. Dette er tilstrekkelig tid for å avdekke svakheter da to vintersesonger har passert.
7	Tekniske bestemmelser	11	
7.1	Hensyn til ferdsel og omgivelser	11	
7.1.1	Sikkerhet og arealbruk	11	Bestemmelsen om universell utformet fotgjengerpassasje er mye strengere enn veilederen til riksveger og håndbøker. Nok et eksempel på et krav som ikke er vanlig i dag. Vi er uenig i at det kan stilles krav om universelt utformet fotgjengerpassasje. Dette er et ødvendig for strengt krav
7.1.2	Miljøkrav og orden på arbeidsstedet	11	Til siste avsnitt må det tilføyes at det er kun når det kan dokumenteres at tilstopping skyldes ledningsområdet at Vegmyndigheten kan kreve inspeksjon/spyling for ledningseiers regning. Det bør settes punktum etter avløpsnett.
7.2	Utførelse av gravearbeider	11	
7.2.1	Generelt	11	Fjern denne overskriften, det er ingen 7.2.2. Er kun avsnitt 7.2 Utførelse av gravearbeider. Andre setning i første avsnitt gir vegmyndigheten en fullmakt til selv å stille krav til gravdybde, uavhengig av hva som står i veilederen for øvrig. Denne må strykes. Første setning er tilstrekkelig i forhold til å ivareta veien. Avsnitt 6 foreslås justert innledningsvis "Hovedregelen fravikes for graving med rør med mekaniske egenskaper ..."
7.3	Graving i veg, gang/sykkelveg og fortau	13	Avstandskravene er generelt for strenge og kostnadsdrivende. Det er også kravet om å grave opp kantstein når man er nærmere enn 30 cm. Kan generelt halvere avstandskravene her.
7.4	Graving i grøntområder som er en del av kommunal vegg	14	Her bør det snus på hva som kommer først og sist. For eksempel: " Det skal angis i godkjent graveplan dersom det skal kunne graves, kjøres eller ..." Verden er full av eksempler på at dette går helt fint. En mengde alleer i inn- og utland står helt fint selv om det faktisk er asfaltert omtrent helt inntil trestammene som også står nærmere veien enn 5 m og der kjøres det da mye, Bayswater Road London og Bygdøy allè som eksempler.

Kap.	Forklaring	Side	Kommentar/forslag til endring
7.5	Gjenfylling/istandsetting	14	Det er selvsagt at veien skal settes tilbake i den stand den var, og slik at man unngår setningsskader og lekkasjer i vegdekket. Vi er derimot ikke enig i at det alltid skal bygges etter nye standarder når veien i utgangspunktet ikke er bygget slik. Dette er svært kostnadsdrivende for ledningseiere, og gir ikke nødvendigvis noen bedre vei med mindre det er store/lange strekk som skal graves i.
7.5.1	Utkilinger ved kryssende grøfter	14	Dette er også et område som med fordel kan brukes mer tid på å drøfte. Utkiling er svært kostnadskrevende, og for grunne grøfter er det et spørsmål om det ikke er en ulempe for veien også. Det må videre drøftes hvordan man skal skille vei, det er ikke gitt at fartsgrense er riktig kriterie.
7.5.2	Undergraving	15	
7.6	Istandsetting av ulike typer arealer	15	
7.6.1	Generelt	15	
7.6.2	Kjørebane, sykkelfelt og skulder	15	Her er igjen kravet om 30 cm mer enn nødvendig, det kan være 15 cm. Dette er et av flere eksempel der våre innspill ikke er hensyntatt og heller ikke drøftet i gruppen. Generelt bør det presiseres at når eksisterende asfalt er for dårlig/tynn skal det ikke gjennomføres fortanning.
7.6.3	Fortau	16	Kravet er kostnadsdrivende og vi er fremdeles spørrende til om dette er nødvendig rent teknisk i forhold til syklistene. Det er heller ikke gitt at det sykles på alle fortau, og å stille et slikt krav generelt er vi ikke enige i.
7.6.4	Gang- og sykkelveg	16	Kravet er kostnadsdrivende.
7.6.5	Renner	16	
7.6.6	Kantstein	16	Vi har fremdeles ikke fått svar på hvorfor hel betongkantstein ikke kan brukes om igjen. Et av flere innspill som bare er oversett.
7.6.7	Areal med gatestein, belegningsstein, heller o.l.	17	Omlegging av større arealer enn nødvendig på grunn av fargeforskjeller må også veiholder være med på å dekke. Dette vil gi incentiver til ikke å stille helt urimelige krav.
7.6.8	Grøntarealer som en del av kommunal veggrunn	17	
7.6.9	Krav til kummer	17	
7.6.10	Andre installasjoner	17	
7.7	Midlertidig istandsettelse av asfaltdekker	17	
7.8	Parsellvis istandsettelse	18	
7.9	Innmåling av ledningstrase	18	Her gjør vi oppmerksom på at høyspenningskabler har restriksjoner i forhold til nøyaktig kartfestelse. Dette er regulert som sensitiv informasjon i OEDs beredskapsforskrift § 6-2.

Kap.	Forklaring	Side	Kommentar/forslag til endring
8	Søknad – erklæring - tillatelse	19	Flere av vilkårene som stilles er allerede stilt i veilederen, andre er det ikke. Arbeidsgruppen har ikke fått drøftet dette og vi stiller spørsmål om dette er nødvendig. Søknad Punkt 5. må tilføyes "... som vegholder senere måtte finne nødvendig ut fra vegfaglige forhold." Hvis ikke går veilederen utenpå forskriften. Tillatelse : Må føyes på i tredjesiste avsnitt "... når arbeidet er ferdigstilt og på forespørsel overlevere as-built tegninger." Denne bør også ryddes i forhold til hva som står i veilederen.
	VEDLEGG 1: Eksempel vegoverbygning ulike vegtyper	21	Vedlegg 1 er et eksempel på vegoverbygning for ulike vegtyper. Det finnes mange slike. Det er derfor ikke heldig at teksten sier at dette er nødvendig overbygningstykkelser for ulike vegtyper osv. Dette finnes ulike tabeller for og vi kan ikke gå med på at denne fremstilles som gjeldende. Videre er riksveg og fylkesveger er ikke et begrep i tabellen, men er det i undertekst. Dette må inn i definisjonkapitlet.